

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/99/2013
Identifikačné číslo spisu:	4013200183
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4013200183.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa N., bytom P., proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o sirotský dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 31. mája 2013, č. k. 19Sd/62/2013-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 31. mája 2013, č. k. 19Sd/62/2013-25, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom z 31. mája 2013, č. k. 19Sd/62/2013-25, krajský súd potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X z 5. novembra 2012, ktorým odporkyňa podľa § 76, § 265 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) priznala navrhovateľovi od 3. septembra 2012 sirotský dôchodok v sume 95 € mesačne. Súčasne krajský súd potvrdil aj rozhodnutie odporkyne z 23. januára 2013 číslo XXX XXX XXXX X, ktorým odporkyňa podľa § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z. zvýšila od 1. januára 2013 sirotský dôchodok navrhovateľa o 3,90 € na sumu 98,90 € mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľovi bol pôvodne priznaný sirotský dôchodok (po smrti otca) od 9. marca 2002 v sume 2.074 Sk mesačne podľa § 49 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), ktorý bol vypočítaný z invalidného dôchodku, ktorý poberal neb. otec navrhovateľa v čase smrti v sume 6.913 Sk mesačne (30 % z tejto sumy činilo 2.074 Sk mesačne). Z dôvodu, že navrhovateľ prestal byť nezaopatreným dieťaťom odporkyňa rozhodnutím z 5. novembra 2012 odňala sirotský dôchodok navrhovateľa od 20. septembra 2011 a jeho výplatu zastavila. Proti tomuto rozhodnutiu navrhovateľ opravný prostriedok nepodal. Keďže navrhovateľ opätovne splnil podmienky nezaopatrenosti, v súlade s § 76 a § 265 mu

odporkyňa napadnutým rozhodnutím 5. novembra 2012 priznala od 3. septembra 2012 sirotský dôchodok v sume 95 € mesačne (40 % invalidného dôchodku, na ktorý mal neb. otec navrhovateľa nárok ku dňu smrti zodpovedá sume 2.766 Sk mesačne, čo predstavuje 91,90 € mesačne, zvýšená podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z.). Krajský súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporkyne ako i jej postup sú v súlade so zákonom. Konštatoval, že námietky navrhovateľa opierajúce sa o rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.marca 2008, sp. zn. 4So 94/2007, nie sú opodstatnené, keďže sa nejednalo o rovnaký prípad. V uvedenom rozsudku bol posudzovaný postup odporkyne pri výpočte sirotského dôchodku po zomrelom rodičovi, ktorý v čase smrti nebol poberateľom dôchodkovej dávky, na rozdiel od sirotského dôchodku navrhovateľa vypočítaného z invalidného dôchodku, ktorý poberal jeho neb. otec ku dňu smrti.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Namietol, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia ustanovenia § 265 a § 77 zákona č. 461/2003 Z. z.. Poukazoval na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2006, sp. zn. 4So 92/2005, ktorým súd nariadil odporkyni rekonštruovať vec tak, ako keby otec poistenca, ktorého smrťou vznikol nárok na sirotský dôchodok zomrel za účinnosti zákona o sociálnom poistení, napriek tomu, že v skutočnosti zomrel pred 1. januárom 2004. Podľa jeho názoru mala odporkyňa určiť sumu jeho sirotského dôchodku ku dňu opätovného vzniku nároku, t. j. k 3. septembru 2012 zo sumy invalidného dôchodku, na ktorý by mal nárok zomrelý rodič, ak by tento dôchodok poberal k uvedenému dňu, alebo z invalidného dôchodku, na ktorý by mal zomretý rodič nárok k 3. septembru 2012. Namietal aj nesprávny postup odporkyne pri zastavení výplaty jeho sirotského dôchodku a jeho odňatí rozhodnutím z 5.novembra 2012. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporkyne zruší a vec jej vráti na nové konanie.

Odporkyňa nepovažovala odvolanie navrhovateľa za opodstatnené. Trvala na správnosti svojho rozhodnutia s tým, že suma sirotského dôchodku navrhovateľa bola určená správne podľa § 77 zákona č. 461/2003 Z. z. ako 40 % z invalidného dôchodku, ktorý poberal neb. otec navrhovateľa od roku 1999 ku dňu smrti. Navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o opätovnom vzniku nároku navrhovateľa na sirotský dôchodok.

Podľa ustanovenia § 265 zákona č. 461/2003 Z. z. ak nárok na sirotský dôchodok priznaný podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 zanikol pred 1. januárom 2004 alebo po 31. decembri 2003 z dôvodu nesplnenia podmienky nezaopatrenosti dieťaťa a dieťa podmienku nezaopatrenosti opätovne splní po 31. decembri 2003 nárok na sirotský dôchodok vznikne znova, ak sú splnené podmienky nároku na tento dôchodok podľa tohto zákona. Nárok na sirotský dôchodok vznikne najskôr od 1. januára 2004 a jeho suma sa určí podľa tohto zákona. Ustanovenie § 81 ods. 6 sa nepoužije.

Podľa § 76 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na sirotský dôchodok má nezaopatrené dieťa, ktorému zomrel rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ak rodič alebo osvojiteľ ku dňu smrti bol poberateľom starobného dôchodku, predčasného starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku alebo ku dňu smrti získal počet rokov dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, alebo splnil podmienky nároku na starobný dôchodok, alebo zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania.

Podľa § 77 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. suma sirotského dôchodku je 40% starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, na ktorý mal alebo by mal nárok rodič alebo osvojiteľ dieťaťa, ktorého smrťou vznikol nezaopatrenému dieťaťu nárok na sirotský dôchodok.

V danej veci súd zistil, že navrhovateľ bol od 9. marca 2002, teda od smrti otca, poberateľom sirotského dôchodku, priznaného podľa § 49 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov v sume 2074 Sk mesačne, ktorá zodpovedá 30 % zo sumy invalidného dôchodku, poberaného zomrelým otcom navrhovateľa v sume 6 913 Sk mesačne. Po ukončení stredoškolského štúdia navrhovateľ prestal spĺňať podmienku nezaopatrenosti dieťaťa a nárok na sirotský dôchodok mu zanikol dňom 20. septembra 2011. Podmienku nezaopatrenosti dieťaťa navrhovateľ opätovne splnil dňom 3. septembra 2012, kedy začal študovať na Trnavskej univerzite v Trnave.

Na základe žiadosti o opätovné priznanie sirotského dôchodku odporkyňa určila sumu sirotského dôchodku navrhovateľa od 3. septembra 2012 podľa § 77 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. vo výške 40 % zo sumy invalidného dôchodku otca (6 913 Sk), čo zodpovedá sume 2 766 Sk mesačne, v prepočte 91,90 € mesačne, zvýšenej podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o 3,10 € na 95 € mesačne.

Odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, považoval za nedôvodnú námietku navrhovateľa, že odporkyňa mala určiť sumu jeho sirotského dôchodku k 3. septembru 2012 zo sumy invalidného dôchodku, na ktorý by mal nárok zomrelý otec, ak by tento dôchodok poberal k uvedenému dňu, alebo z invalidného dôchodku, na ktorý by mal nárok k 3. septembru 2012.

Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. júna 2006, sp. zn. 4So 92/2005, a z 28. marca 2008, sp. zn. 4So 94/2007, zhodne riešili určenie sumy sirotského dôchodku, na ktorý vznikol opätovný nárok, v prípadoch sirotského dôchodku po zomrelých rodičoch, ktorí ku dňu smrti neboli poberateľmi žiadnej dávky dôchodkového zabezpečenia.

V danej veci nejde o obdobný prípad. Zomrelý otec navrhovateľa totiž bol poberateľom invalidného dôchodku od roku 1999, ktorý mu ku dňu jeho smrti (9. marca 2002) patrilo v sume 6913 Sk mesačne, a preto sumu jeho invalidného dôchodku nie je možné znovu určiť. V zmysle § 77 ods. 1 v spojení s § 265 zákona č. 461/2003 Z. z. navrhovateľovi od 3. septembra 2012 nárok na sirotský dôchodok vznikol znovu, a to v sume 40% invalidného dôchodku, ktorý jeho otcovi patrilo ku dňu smrti.

Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 ods. 1 a 2 O.s.p rozsudok krajského súdu potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný, a odporkyni žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je opravný prostriedok prípustný.